

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 104/2012-89

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti M., s. r. o., L., zastúpenej advokátom JUDr. J. M., B., vo veci porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011 a sp. zn. 4 Sžf 25/2011 z 13. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti M., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 108/2012 a sp. zn. Rvp 109/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 108/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 18. januára 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti M., s. r. o., L. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. M., B., ktorou namieta porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva na vyjadrenie ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011 a sp. zn. 4 Sžf 25/2011 z 13. septembra 2011 (ďalej aj „namietané rozsudky“).

Zo sťažnosti pôvodne vedenej pod sp. zn. Rvp 108/2011 a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou 28. októbra 2010 Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) č. I/221/13039-82798/2010/990325-r z 23. augusta 2010, ktorým potvrdilo (daňové riaditeľstvo) platobný výmer Daňového úradu v L. (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. 664/230/5865/10/Gol z 8. februára 2010, ktorým bol sťažovateľke vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty v sume 13 246,03 € za zdaňovacie obdobie máj 2000. Krajský súd žalobu sťažovateľky rozsudkom č. k. 24 S 97/2010-52 zo 4. marca 2011 zamietol. Proti označenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 24 S 97/2010-52 zo 4. marca 2011 potvrdil.

Zo sťažnosti pôvodne vedenej pod sp. zn. Rvp 109/2012 a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou krajskému súdu domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia daňového riaditeľstva č. I/221/13037-82790/2010/990325-r

z 23. augusta 2010, ktorým potvrdilo dodatočný platobný výmer prvostupňového správneho orgánu č. 664/230/5609/10/Gol z 5. februára 2010, ktorým bol sťažovateľke znížený nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie august 2000 zo sumy 23 318,60 € na sumu 502,16 €. O žalobe rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 24 S 100/2010-52 zo 4. marca 2011 tak, že ju zamietol. Proti označenému rozsudku krajského súdu sa sťažovateľka odvolala. O odvolaní rozhodol najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 4 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011, ktorým odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 24 S 100/2010-52 zo 4. marca 2011 potvrdil.

Sťažovateľka formuluje v sťažnostiach v zásade identické výhrady proti obom namietaným rozsudkom najvyššieho súdu, ktoré možno zhrnúť takto:

1. Najvyšší súd podľa sťažovateľky nebol oprávnený vyvodit' záver o tom, že nájomná zmluva medzi prenajímateľom L., a. s., a sťažovateľkou je neplatná, keďže „*po podpise nájomnej zmluvy zo dňa 30. 11. 1999 bol žalobca v dobrej viere, že ním prenajatú nehnuteľnosť užíva v dobrej viere*“. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 30/2011 z 3. októbra 2011, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu sp. zn. 24 S 99/2010 zo 4. marca 2011, ktorým bolo preskúmané rozhodnutie daňového riaditeľstva sp. zn. I/221/13038-82793/2010/990325-r z 23. augusta 2010 vo veci odpočtu dane z pridanej hodnoty uplatnenej sťažovateľkou za zdaňovacie obdobie júl 2000, pričom v označenom rozsudku bola otázka platnosti predmetnej nájomnej zmluvy posúdená odlišne ako v namietaných rozsudkoch (ďalej aj „prvá námietka“).

2. Zo strany žalovaného (daňového riaditeľstva, pozn.) došlo podľa tvrdenia sťažovateľky k porušeniu § 15 ods. 5 písm. d) a e) zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“), keďže „*v súvislosti s ústnym pojednávaním dňa 11. 12. 2009 na ktorom vypočul štatutárneho zástupcu spoločnosti E., s. r. o. žalobca nemal možnosť štatutárnemu zástupcovi spoločnosti E., s. r. o. klásť otázky a vyjadriť sa ku skutočnostiam uvádzaným v jeho výpovedi...*“, keďže „*štatutárny zástupca žalobcu (sťažovateľky, pozn.) nebol žalovaným upovedomený a prizvaný na úkon, kde by svoje zákonné právo mohol uplatniť*“ (ďalej aj „druhá námietka“).

3. Sťažovateľka formuluje výhrady proti hodnoteniu svedeckej výpovede MUDr. J. M. v namietaných rozsudkoch najvyššieho súdu, keďže podľa nej z tejto výpovede „jednoznačne vyplynulo, že mal vedomosť a vedel o tom, že spoločnosť M., s. r. o. v objekte L. vykonávala svoju podnikateľskú činnosť, že tento objekt stavebne upravovala a rekonštruovala v súvislosti s už spomínanou nájomnou zmluvou,... ak aj vypovedal k niektorým otázkam nie celkom zrozumiteľne, tak len vo vzťahu ku skutočnostiam dotýkajúcich sa rozsahu a objemu žalobcom vykonaných prác, a nie vo vzťahu k okolnostiam na základe ktorých by mohla vzniknúť odôvodnená pochybnosť, že dotknuté rekonštrukčné práce na objekte L. vykonávala spoločnosť M., s. r. o., t. j. žalobca“ (ďalej aj „tretia námietka“).

4. Podľa sťažovateľky „Zistenia znaleckého posudku č. 58/2003 vypracovaného znalcom... nemohli objektívne odrážať hodnotu objektu L...., a to už so zreteľom k tej skutočnosti, že svedok MUDr. J. M. vo svojej výpovedi na ústnom pojednávaní pred správcom dane uviedol, že dotknutý nehnuteľný objekt videl v štádiu rekonštrukcie a rozostavanosti“ (ďalej aj „štvrtá námietka“).

5. Sťažovateľka sumarizujúc predchádzajúcu argumentáciu „... opätovne poukazuje na nedôsledné uplatňovanie § 2 a § 3 zákona č. 511/1992 Zb. v dotknutom daňovom konaní a následne i konaní súdnom a súčasne poukazuje opätovne na porušenie zákonných ustanovení § 15 ods. 3 písm. e) zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov [sťažovateľka mala zrejme na mysli § 15 ods. 5 písm. e) zákona o správe daní, pozn.]. Sťažovateľ v súvislostiach uvádzaných v bode I./1,2,3,4,5 a súčasne v bode II./1,2,3,4,5 je toho názoru, že pri dôslednom dodržiavaní všetkých zákonných podmienok v dotknutom daňovom a následne i súdnom konaní, t. j. najmä keby sťažovateľ mohol v dotknutom daňovom konaní uplatniť svoje právo zaručené mu zákonom v ustanoveniach § 15 ods. 3 písm. d) a e) zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov [sťažovateľka mala zrejme na mysli § 15 ods. 5 písm. d) a e) zákona o správe daní, pozn.], v dotknutom daňovom konaní by z vysokou pravdepodobnosťou bol zistený iný skutkový stav, ktorý by následne musel byť zásadným spôsobom premietnutý i do výsledkov z opakovanej kontroly (DPH) správcu dane za dotknuté zdaňovacie obdobie, resp. taktiež premietnutý do prípadného rozhodnutia v uvedenom konaní“ (ďalej aj „piata námietka“).

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažností na ďalšie konanie rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví, že rozsudkami najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011 a sp. zn. 4 Sžf 25/2011 z 13. septembra 2011 „*bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa v ustanoveniach čl. 46 ods. 1, 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky*“.

Sťažovateľka súčasne navrhuje, aby ústavný súd rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011 a sp. zn. 4 Sžf 25/2011 z 13. septembra 2011 zrušil a veci vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka v sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovaných ústavnému súdu vyjadruje svoje výhrady proti rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011 a sp. zn. 4 Sžf 25/2011 z 13. septembra 2011, ktorými podľa jej názoru došlo k neprípustnému zásahu do jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva na vyjadrenie ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pôvodne pod sp. zn. Rvp 108/2012 a sp. zn. Rvp 109/2012, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky (a jej právneho zástupcu) a najvyššieho súdu, proti ktorému obe sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3

ústavy a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

V súlade s čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov. Poskytnutie takejto právnej ochrany však nemožno považovať za právo na úspech v takomto konaní.

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že námietky uplatnené sťažovateľkou v žalobách o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí daňového riaditeľstva (citované v časti I odôvodnenia, pozn.), v odvolaniach proti rozsudkom krajského súdu (sp. zn. 24 S 97/2010

zo 4. marca 2012 a sp. zn. 24 S 100/2010 zo 4. marca 2012) a v samotných sťažnostiach adresovaných ústavnému súdu sú v zásade identické, a preto ústavný súd v ďalšom poukazuje na tie časti namietaných rozsudkov najvyššieho súdu, v ktorých sa najvyšší súd ako odvolací súd s týmito námietkami zaoberal, pričom úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či sa najvyšší súd s nimi vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom.

K prvej námietke najvyšší súd v namietaných rozsudkoch uviedol, že sa nestotožňuje so sťažovateľkou tvrdenou dobromyseľnosťou pri užívaní nehnuteľností na základe nájomnej zmluvy uzavretej medzi ňou a L., a. s., z 30. novembra 1999, keďže „O nedobromyseľnosti žalobcu vo vzťahu k spornej nájomnej zmluve svedčí predovšetkým výpoveď bývalého predsedu predstavenstva L., a. s., Ing. P. K. Na ústnom pojednávaní konanom dňa 09. 09. 2009 tento svedok správcovi dane do zápisnice uviedol, že vyššie uvedenú nájomnú zmluvu zo dňa 30. 11. 1999 on ako predseda predstavenstva nepodpísal, pretože žiadal zmluvu doplniť o niektoré body obmedzujúce žalobcu v nakladaní s predmetom nájmu, napr. zákaz prenajímať nehnuteľnosti tretej osobe alebo zapracovať do zmluvy podmienku schválenia zamýšľaných rekonštrukčných prác predstavenstvom prenajímateľa. Čo sa týka predsedu predstavenstva, tento podpísal nájomnú zmluvu až dňa 24. 07. 2001 po doplnení uvádzaných požiadaviek.

Predtlač mien a funkcií konateľov podpisujúcich strán sa nachádzajú pod záverečnými ustanoveniami nájomnej zmluvy spolu s dátumom podpisu zmluvy na tej istej strane zmluvy. Za žalobcu podpísal spornú nájomnú zmluvu konateľ spoločnosti J. N., pričom za účelom uvedenia podpisu prenajímateľa sú na zmluve uvedené dve mená s uvedením ich funkcie. Z obsahu žalobcom predloženej nájomnej zmluvy vyplýva, že nad menom a funkciou predsedu predstavenstva L. a. s. jeho podpis chýba. Vzhľadom k tomu, že pred podpisom nájomnej zmluvy prebiehali rokovania, počas ktorých museli byť rokujúcim stranám známe výhrady predsedu predstavenstva L. k obsahu zmluvy a je vysoký predpoklad, že tieto výhrady boli konateľovi žalobcu známe, nie je možné bez akýchkoľvek pochybností prijať záver, že v roku 2000 bol žalobca v užívaní nehnuteľností prenajatých kúpeľov dobromyseľný. Odvolací súd podotýka, že žalobcovi nesvedčí ani obsah zápisu v príslušnom obchodnom registri o spôsobe konania v mene akciovej spoločnosti L. a. s., podľa ktorého v mene spoločnosti konajú a podpisujú vždy najmenej dvaja členovia

predstavenstva. Zápis spôsobu konania obchodnej spoločnosti v obchodnom registri je súčasťou obsahu verejnej listiny, ktorá slúži verejnosti, tretím osobám, na overenie relevantných informácií potrebných pri vstupe s týmito obchodnými spoločnosťami do právnych vzťahov. V záujme predchádzania právnej neistote a v záujme uzatvárania jasných a korektných zmlúv, je povinnosťou každej zmluvnej strany dbať na to, aby sa pri úprave zmlúv odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov (§ 43 OZ), to zahŕňa i povinnosť overiť si informácie a skutočnosti ohľadne svojho obchodného partnera. Inak sa napr. aj v podnikateľskej sfére, následky nedostatočnej pozornosti pri vstupe do právnych vzťahov s inými právnymi subjektmi prejavia vo forme znášania väčšieho podnikateľského rizika, ktoré samozrejme zahŕňa aj následky vyplývajúce zo správnych konaní vedených v súvislosti s podnikateľskou činnosťou tej ktorej zmluvnej strany. Žalobca teda v čase podpisu nájomnej zmluvy zo dňa 30. 11. 1999 mal a mohol vedieť, akým účinným a zaväzujúcim spôsobom jeho zmluvný partner – L. a. s. koná.

Na platnosť zmluvy o prenájme nebytového priestoru zákon č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov podľa § 3 ods. 3 v spojení s ods. 4 vyžaduje písomnú formu, pričom nedostatok podpisu konajúcej osoby, v prípade obchodnej spoločnosti podpisov členov štatutárneho orgánu spoločnosti podľa spôsobu uvedeného v obchodnom registri, spôsobuje neplatnosť takéhoto právneho úkonu pre nedostatok formy (§ 40 OZ). Nakoľko sa jedná o nedodržanie písomnej formy vyžadovanej zákonom, má tento nedostatok zmluvy za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ba s prihliadnutím na vedomý nedostatok prejavu vôle nepripojením podpisu predsedu predstavenstva prenajímateľa, možno konštatovať, že sa jedná o ničotný právny úkon, ku ktorého uzavretiu vôbec nedošlo. Právny úkon sa podľa súdnej praxe za absolútne neplatný nevyhlasuje, ale sa naň hľadí tak, ako keby nebol vôbec urobený a jeho neplatnosť pôsobí voči každému. Na absolútnu neplatnosť súd alebo iný štátny orgán prihliada z úradnej povinnosti, bez toho, aby sa jej neplatnosti dotknutá osoba dovoľavala. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a okolnosti uzavretia spornej nájomnej zmluvy a na vedomosť žalobcu o nesúhlase predsedu predstavenstva L. s obsahom spornej zmluvy, nemožno ju považovať za platne uzavretú. Žalobca ako druhá zmluvná strana vedel o neakceptovaní zmluvného návrhu a prenajímateľ s úmyslom neuzavrieť navrhovanú zmluvu nedoplnil podpis predsedu

predstavenstva, preto možno uvedenú zmluvu považovať za neuzavretú, a nie za relatívne neplatnú.

V tomto ohľade je vyhodnotenie správcu dane, že žalobca k dodávateľským daňovým dokladom nepredložil uzavretú nájomnú zmluvu, správne, pretože vo vzájomnej súvislosti výsledkov ďalšieho dokazovania bral do úvahy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre určenie alebo vybratie dane (§ 2 ods. 6 v spojení s § 29 ods. 4 zákona o správe daní).“.

Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie najvyššieho súdu v namietaných rozsudkoch vo vzťahu k prvej námietke založené v prvom rade na závere o neplatnosti nájomnej zmluvy pre nedostatok formy vychádzajúcom z aplikácie § 40 Občianskeho zákonníka z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Ústavný súd považoval v tejto súvislosti za potrebné poukázať aj na ďalšiu časť odôvodnenia najvyššieho súdu týkajúceho sa skúmania platnosti nájomnej zmluvy v namietaných rozsudkoch, podľa ktorej „vo vzťahu k splneniu zákonných hmotnoprávných podmienok na vznik nároku na nadmerný odpočet DPH podľa § 20 zákona o DPH, riešenie tejto otázky (platnosti nájomnej zmluvy, pozn.) je irelevantné. Základnou podmienkou, ak zákon neustanovuje inak, na vznik nároku na nadmerný odpočet podľa § 20 ods. 1 veta prvá zákona o DPH je, aby platiteľ zdaniteľné plnenia prijímal na uskutočnenie jeho zdaniteľných plnení. Samozrejme nesmie byť spochybnené, resp. nepreukázateľné, uskutočnenie zdaniteľných plnení, a to za súčasného splnenia formálnych nárokov kladených zákonom na daňové doklady a kumulatívnych podmienok stanovených v § 20 ods. 2 zákona o DPH.

Skúmanie účelu prijímania zdaniteľných plnení platcom DPH je prvoradé a podstatné, pričom prijímanie takýchto plnení na základe neplatného právneho úkonu nemá na vznik nároku na odpočet DPH význam. Neplatnosť právneho úkonu by bola významnou skutočnosťou v prípade, ak by si obchodní partneri navzájom vrátili vzájomné plnenia, čo by bolo podkladom na vykonanie opravy základu dane podľa § 18 zákona o DPH.

Obdobný výklad pri skúmaní podmienok na určenie daňovej povinnosti na dani z príjmu vyplýva i z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. I. ÚS 241/07-44 zo dňa 18. septembra 2008, v zmysle ktorého podľa hmotnoprávnej úpravy dane z príjmov v posudzovanom zdaňovacom období platnosť alebo neplatnosť zmluvy (právneho úkonu) z pohľadu súkromnoprávneho nemala vplyv na skutočnosť, či výdavky realizované na jej základe sú, alebo nie sú daňovými výdavkami. “.

Na základe citovaného ústavný súd konštatoval, že vo vzťahu k právnemu záveru najvyššieho súdu vyjadrenému v namietaných rozsudkoch, podľa ktorého pre vznik nároku na odpočet dane z pridanej hodnoty je prvoradé splnenie hmotnoprávnej podmienky, aby zdaniteľné plnenie platiteľ dane prijímal, nemožno mať z ústavného hľadiska výhrady. V nadväznosti na tento právny záver možno potom tvrdiť, že aj splnenie ďalších hmotnoprávnych podmienok je logicky spojené s preukázaním uskutočnenia zdaniteľného plnenia, so zaúčtovaním dane na vstupe, zaplatením dane platiteľovi, ktorý uskutočnil zdaniteľné plnenie, ako aj s formálnymi požiadavkami kladenými na daňový doklad alebo zjednodušený daňový doklad a na doklady preukazujúce zaplatenie dane [§ 20 ods. 2 zákona č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania správneho orgánu – daňového riaditeľstva (ďalej len „zákon o dani z pridanej hodnoty“)].

Vzhľadom na už citované stráca námietka sťažovateľky týkajúca sa posúdenia (ne)platnosti nájomnej zmluvy vzhľadom na jej irelevantnosť pre posúdenie splnenia podmienok na vznik nároku na odpočet dane z pridanej hodnoty svoje reálne opodstatnenie aj v rámci argumentácie uplatnenej v konaní pred ústavným súdom.

V rámci prvej námietky sťažovateľka zároveň poukazovala na odlišné závery iného senátu najvyššieho súdu vyjadrené v rozsudku sp. zn. 3 Sžf 30/2011 z 3. októbra 2011, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu sp. zn. 24 S 99/2010 zo 4. marca 2011, ktorým bolo preskúmané rozhodnutie daňového riaditeľstva sp. zn. I/221/13038-82793/2010/990325-r z 23. augusta 2010 vo veci odpočtu dane z pridanej hodnoty uplatnenej sťažovateľkou za zdaňovacie obdobie júl 2000, a v rozsudku

sp. zn. 3 Sžf 25/2011 z 2. augusta 2011, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu sp. zn. 24 S 101/2010 zo 4. marca 2011, ktorým bolo preskúmané rozhodnutie daňového riaditeľstva sp. zn. I/221/13037-82792/2010/990325-r z 23. augusta 2010 vo veci odpočtu dane z pridanej hodnoty uplatnenej sťažovateľkou za zdaňovacie obdobie september 2000, ktorý otázku platnosti nájomnej zmluvy posúdil odlišne ako v namietaných rozsudkoch.

Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody.

Nejednotnosť judikatúry všeobecných súdov v identických, resp. porovnateľných veciach je nepochybne nežiaduca, ale sama osebe spravidla nepostačuje na to, aby ústavný súd len na jej základe vyslovil porušenie sťažovateľkou označených práv, ak v posudzovanej veci ide o také súdne rozhodnutia, ktoré sú primeraným spôsobom odôvodnené a nemožno ich považovať za arbitrárne.

Vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľky, podľa ktorej došlo v jej veciach zo strany žalovaného (daňového riaditeľstva, pozn.) k porušeniu zákona o správe daní tým, že sa nemohla zúčastniť „ústneho pojednávania 11. 12. 2009“, najvyšší súd v namietaných rozsudkoch najmä uviedol:

«K námietke žalobcu ohľadne nezabezpečenia jeho účasti správcom dane pri výsluchu svedka, konateľa spoločnosti E. s. r. o. N. K., odvolací súd uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že účelom výsluchu bolo podanie vysvetlenia k dokladmi podloženým zisteniam a k informácii poskytnutej Mestom L., ktoré bolo objednávateľom prác vykonaných spoločnosťou E. s. r. o., sa účasť žalobcu nejaví ako nevyhnutná na zabezpečenie jeho práv, pričom možnosť jeho oboznámenia sa s obsahom dôkazu formou nahliadnutia do spisu, čo žalobca nevyužil, prípadne jeho vyjadrenie sa k zisteniam správcu dane, na to postačuje. Vo svetle dosiaľ vykonaného dokazovania sa prítomnosť žalobcu na výsluchu tohto svedka nejaví ako okolnosť, ktorá by mohla zásadným spôsobom zvrátiť výsledky dokazovania, obzvlášť kladením otázok konateľovi spoločnosti, s ktorou žalobca nebol v žiadnom zmluvnom ani obdobnom vzťahu. Výsluch uvedeného svedka mal len dotvoriť celkový obraz o realizovanej plynofikácii prenajatého objektu, ktorej realizovanie žalobca, na rozdiel od vyslúchaného svedka, nevedel žiadnymi dôkazmi preukázať. Výsledky výsluchu uvedeného svedka korešpondovali s ostatnými súvisiacimi podpornými dôkazmi, ako napr. stavebné povolenie na stavbu „L. - prívod plynu“ vydané v roku 1999, kolaudačné rozhodnutie č. F-2000/01715 zo dňa 06. 09. 2000 vydané na stavebníka S. š. p. O., faktúra vystavená Mestu L. spoločnosťou E. s. r. o. za vykonané výkopové a zásypové práce súvisiace s uvedenou plynofikáciou. Vykonanie výkopových a zásypových prác žalobcom nepotvrdilo ani Mesto L., ani predseda predstavenstva L., a. s., Ing. P. K., o ktorého výsluchu boli, mimochodom, žalobca i jeho právny zástupca vopred informovaní, pričom svoje právo účasti na výsluchu a klásť svedkovi otázky, nevyužili.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd neoznámene termínu výsluchu svedka N. K. žalobcovi nehodnotí ako závažné porušenie jeho procesných práv vyplývajúcich z § 15 ods. 5 písm. d/ a e/ zákona o správe daní, a to i s prihliadnutím na skutočnosť, že správca dane v rámci výkonu opakovanej daňovej kontroly mal snahu realizovať žalobcom navrhované dôkazy (napr. predvolaním svedka P. B.), vysporiadal sa s námietkami žalobcu predloženými k protokolu o výsledku opakovanej daňovej kontroly a uviedol ich v dodatku k tomuto protokolu, ako i prvostupňovom rozhodnutí správcu dane.»

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto

k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V danom prípade z citovaného vyplýva, že sa najvyšší súd s uvedenou námietkou sťažovateľky v namietaných rozsudkoch zaoberal, pričom pripustil možnosť, že zo strany správneho orgánu došlo k pochybeniu, zároveň však primeraným spôsobom odôvodnil, z akého dôvodu toto pochybenie nemalo najmä v súvislosti s vyhodnotením ďalších dôkazov v rámci daňového konania zásadný vplyv na náležité zistenie skutkového stavu veci. Za daných okolností ani druhá námietka sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu nezakladá dôvod na vyhovenie jej sťažnosti, keďže nepreukazuje, že by postup najvyššieho súdu, resp. jeho rozhodnutia boli arbitrárne, resp. zjavne neodôvodnené. Naopak, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v namietaných rozsudkoch ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s touto námietkou sťažovateľky.

K tretej námietke sťažovateľky založenej na jej výhradách k hodnoteniu svedeckej výpovede svedka MUDr. J. M. najvyšší súd v namietaných rozsudkoch uviedol:

„Vo vzťahu k výpovedi svedka MUDr. J. M. odvolací súd konštatuje, že táto bola prvostupňovým aj druhostupňovým správnym orgánom, ako i krajským súdom vyhodnotená správne bez zaujatosti v neprospech žalobcu a v súlade so zásadami logiky, pričom ani odpovede uvedeného svedka na otázky žalobcu počas výsluchu nedávajú jednoznačnú odpoveď na nezodpovedané otázky, či žalobca v kontrolovanom zdaňovacom období vykonával rekonštrukčné práce na sporných objektoch, aké práce a v akom rozsahu.“

Vzhľadom na najvyšším súdom tvrdenú správnosť vyhodnotenia svedeckej výpovede MUDr. J. M. zo strany správnych orgánov, ako aj krajského súdu považoval ústavný súd za potrebné poukázať na relevantné časti rozsudkov krajského súdu sp. zn. 24 S 97/2010 zo 4. marca 2011 a sp. zn. 24 S 100/2010 zo 4. marca 2010. Podľa rozsudku krajského súdu sp. zn. 24 S 97/2010 zo 4. marca 2010 *„Z obsahu zápisnice o ústnom pojednávaní... vyplýva, že svedok si nepamätal zmluvné vzťahy (teda ani zmluvné strany), nepotvrdil, že rekonštrukčné práce vykonal žalobca a len stručne opísal stav, v ktorom sa objekt nachádzal (vybudovaná kotolňa, zatepl'ovacie práce a pod.) bez uvedenia subjektu, ktorý tieto práce mal vykonať. Svedok sa nevedel vyjadriť ani k odovzdávaniu a preberaniu týchto prác, ani ku konkrétnej hodnote preinvestovaných prostriedkov, len odhadom uviedol sumu 2 mil. Sk. Súd sa stotožňuje so záverom správcu dane i žalovaného ohľadne vyhodnotenia jeho svedeckej výpovede, ktorú považoval za nekonkrétne a z ktorej nemožno vyvodiť žalobcom tvrdený záver, že by uvedený svedok potvrdil rozsah vykonaných prác ani to, že tieto práce vykonal žalobca. Pokiaľ teda žalobca na pojednávaní navrhol opakovanie dôkazu svedeckou výpoveďou MUDr. M., aj vzhľadom na nekonkrétny obsah pôvodnej výpovede tohto svedka, ako aj vzhľadom na značný časový odstup od deklarovaneho vykonania rekonštrukčných prác, nepovažoval súd za účelné navrhnutý dôkaz vykonať.“*

V rozsudku krajského súdu sp. zn. 24 S 100/2010 zo 4. marca 2010 sa uvádza, že *„z výpovede svedka nevyplýva, že stavebné a rekonštrukčné práce na objekte L. vykonával M., s. r. o. Svedok nemal vedomosť o tom, kto bol v danom období nájomcom objektu L. a kto vykonával rekonštrukciu. Odvolateľ bol prítomný pri vypočutí svedka, a mohol klásť otázky, čo aj urobil, a preto žalovaný nepovažoval za potrebné znovu tohto svedka vypočuť.“*

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd konštatuje, že aj s výhradou sťažovateľky týkajúcou sa „nesprávneho“ vyhodnotenia svedeckej výpovede MUDr. J. M. sa najvyšší súd v namietaných rozsudkoch ústavne konformným spôsobom vysporiadal.

V rámci štvrtej námietky sťažovateľka formuluje výhrady proti zisteniam obsiahnutým v znaleckých posudkoch. Na túto námietku reagoval najvyšší súd v namietaných rozsudkoch takto:

„Vykonanie dôkazov znaleckými posudkami vypracovanými z dôvodu ohodnotenia prenajatých nehnuteľností pred ich rekonštrukciou a po rekonštrukcii dvoma odlišnými znalcami bolo pre účely preukázania žalobcových tvrdení realizované správcom dane na návrh žalobcu. Skutočnosť, že zistenia z nich vyplývajúce nie sú v súlade s očakávaním žalobcu o preukázaní ním uvádzanej výšky zhodnotenia predmetného majetku, nie je dôvodom, aby na ne správca dane pri hodnotení všetkých vykonaných dôkazov v ich vzájomnej súvislosti neprihliadal.

V tejto súvislosti nemožno prisvedčiť argumentácii žalobcu o nadmernej opotrebovanosti a nadmernom zdevastovaní posudzovaných objektov, nakoľko v priebehu troch rokov od žalobcom deklarovanej rekonštrukcie objektov, investícia v sume cca 15 mil. Sk sa na ohodnotení nehnuteľností musela prejavíť, čo však zo znaleckého posudku z roku 2003 nevyplýva, ba naopak vyplýva z neho celkovo nižšia hodnota predmetu ocenenia ako pred začatím rekonštrukcie.“

Podľa § 29 ods. 4 zákona o správe daní ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov (priznania, hlásenia, odpovede na výzvy správcu dane a pod.), o svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy vedené daňovými subjektmi a doklady k nim. Dôkazné bremeno v rámci daňového konania spočíva na daňovom subjekte a jeho povinnosťou je predovšetkým preukázať skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane, resp. v okolnostiach daného prípadu pre vznik nároku na odpočet dane z pridanej hodnoty a jeho výšku.

Vo vzťahu k štvrtej, ale i tretej námietke sťažovateľky, ktoré súvisia s dôkazmi vykonávanými správnymi orgánmi (daňovými orgánmi, pozn.) a ich hodnotením, ústavný súd dopĺňa, že správny orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz

jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. S prihliadnutím na odôvodnenie poskytnuté najvyšším súdom v namietaných rozsudkoch ústavný súd nezistil, žeby argumentácia sťažovateľky (spochybňovanie hodnotenia svedeckej výpovede, ako aj spochybňovanie znaleckých posudkov, pozn.) bola v tejto súvislosti spôsobilá na to, aby na jej základe bolo možné namietané rozsudky hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné. Navyše, daňové orgány sa pri zisťovaní skutkového stavu vecí riadili aj inými dôkazmi, vo vzťahu ku ktorým najvyšší súd uviedol:

„Odvolaciemu súdu z listinných dôkazov obsiahnutých v administratívnom spise žalovaného nevyplývajú žiadne dôkazy a skutočnosti preukazujúce, že by mal žalobca v súvislosti s užívaním prenajatých nehnuteľností v úmysle prijímať zdaniteľné plnenia na uskutočnenie jeho vlastných zdaniteľných plnení, teda realizovať tam podnikateľskú činnosť.

Predovšetkým žiadne listinné dôkazy nenasvedčujú tomu, že by žalobca realizoval prípravu a kroky potrebné na zahájenie, prípadne činnosti spojené s rekonštrukciou a plynofikáciou prenajatých nehnuteľností. Správcovi dane nepredložil dôležité súvisiace listinné dôkazy, akými by nesporne boli štúdia na podnikateľský zámer využitia prenajatých L., projektová dokumentácia na realizáciu rekonštrukcie alebo plynofikácie objektov, stavebný denník, súpis vykonaných stavebných prác, protokoly o vykonaných prácach a odovzdaní objednaného diela a podobne. Absencia takýchto dôkazov nasvedčuje tomu, že žalobca zrejme nemal v úmysle v predmetných objektoch uskutočňovať svoje zdaniteľné plnenia, resp. ani tak nečinil.

Hodnovernosti žalobcom deklarovanych zdaniteľných plnení a jeho tvrdeniam neprispieva ani skutočnosť, že od Mesta L. za účelom zmluvne dohodnutej kompenzácie nájomného s vynaloženými nákladmi na rekonštrukciu prenajatých nehnuteľností predložil požiadavku na vyplatenie 527 730,46 Eur, pričom suma vyplývajúca z predložených faktúr dosahovala výšku 59 542,64 Eur. Navyše z predložených daňových dokladov prenajímateľ nevedel zistiť, a to konštatuje po posúdení v rámci daňovej kontroly i správca dane, kto daný doklad vystavil, schválil, podpísal, doklady neboli opatrené pečiatkou dodávateľa, doklady boli vystavené výlučne na dodávku stavebného materiálu s 23 % DPH, neobsahujú súpis vykonaných prác, doklady za dodávky stavebného materiálu sú bez dodacích listov,

nie je možné skontrolovať, kto materiál dodal, prevzal, kde, kedy a ako bol v rekonštruovaných nehnuteľnostiach zabudovaný.

Z listinného dôkazu predloženého Mestom L., úradného záznamu k posudzovaniu účelne vynaložených nákladov na zhodnotenie nehnuteľnosti L. zo dňa 16. 02. 2001 vyplýva, že pri kontrole realizovaných stavebných prác sa so zástupcami mesta na základe požiadavky žalobcu stretol konateľ spoločnosti P., s. r. o., P. B., ktorý však nemal kľúče od kontrolovaných objektov a potrebné informácie nevedel poskytnúť. Uvedený, t. č. bývalý konateľ spoločnosti P., s. r. o., do zápisnice správcovi dane dňa 26. 04. 2004 vypovedal, že si nepamätá, resp. nevie, akými stavebnými strojmi sa ním ako subdodávateľom žalobcu, resp. vykonávateľom stavebných prác realizovala rekonštrukcia a ohľadne zabezpečenia potrebných strojov uviedol, že tieto na miesto stavebných prác zabezpečoval žalobca, ktorý ich mal prenajaté. Uvedené tvrdenie nekorešponduje s tvrdením žalobcu, ktorý na otázky zabezpečenia strojov potrebných k realizácii stavebných prác dňa 15. 07. 2009 správcovi dane do zápisnice odpovedal, že si nepamätá, od koho mali stroje prenajaté. Nie len tieto dôkazy a súvislosti, ale aj mnohé iné, podrobne rozobraté v žalobou napadnutom rozhodnutí žalovaného, svedčia o nedôveryhodnosti žalobcom deklarovaných prijatých zdaniteľných plneniach ako o nevierohodnosti predložených daňových dokladov.“

Piatou námietkou sťažovateľka v zásade opätovne poukazuje rovnako ako v druhej námietke na porušenie § 15 ods. 5 písm. d) a písm. e) zákona o správe daní, a síce, že sťažovateľka ako daňový subjekt, u ktorého sa vykonáva daňová kontrola, má právo vo vzťahu k zamestnancovi správcu dane... d) klásť svedkom a znalcom otázky pri ústnom pojednávaní a miestnom zisťovaní a e) vyjadriť sa ku skutočnostiam zisteným pri daňovej kontrole, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť, aby v protokole boli uvedené jeho vyjadrenia k nim..., a bez konkrétnejšieho odôvodnenia uzatvára, že „v dotknutom daňovom konaní by s vysokou pravdepodobnosťou bol zistený iný skutkový stav, ktorý by následne musel byť zásadným spôsobom premietnutý i do výsledkov z opakovanej kontroly (DPH) správcu dane za dotknuté zdaňovacie obdobie, resp. taktiež premietnutý do prípadného rozhodnutia v uvedenom konaní“.

V poradí piata námietka sťažovateľky má všeobecný a sumarizujúci charakter, pričom jej ústavná relevancia by prichádzala do úvahy len vtedy, ak by boli z ústavného hľadiska akceptovateľné aj jej ostatné námietky. S prihliadnutím na svoje predbežné závery k predchádzajúcim námietkam sťažovateľky ústavný súd dospel k záveru, že namietané rozsudky najvyššieho súdu neobsahujú také nedostatky, ktoré by mohli signalizovať, že nimi došlo k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani

preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd sa z obsahu namietaných rozsudkov najvyššieho súdu presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľky (v zásade totožnými s námietkami uvedenými v sťažnostiach, pozn.) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery vyjadrené v namietaných rozsudkoch najvyššieho súdu.

Ústavný súd na záver konštatuje, že dôvody, na ktorých sú založené rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžf 25/2011 z 13. septembra 2011 a sp. zn. 5 Sžf 25/2011 z 27. októbra 2011, sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce z relevantných procesných noriem. Ide o rozhodnutia, ktoré podľa názoru ústavného súdu nevykazujú znaky svojvôle, pričom právne závery, ku ktorým v nich najvyšší súd dospel, sú založené

na jeho vlastných myšlienkových postupoch a hodnoteniach a sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné; ústavný súd ich preto nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03).

Sťažovateľka súčasne v oboch sťažnostiach namietala aj porušenie svojho základného práva domáhať sa preskúmania rozhodnutí orgánu verejnej správy súdom zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy namietanými rozsudkami najvyššieho súdu.

Vychádzajúc zo samotného obsahu sťažností, ako aj zo skutkových zistení vyplývajúcich z k sťažnostiam pripojených písomností a s prihliadnutím na už vyslovený právny názor (k namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy) ústavný súd konštatoval, že namietané porušenie tohto základného práva (čl. 46 ods. 2 ústavy) je zjavne nedôvodné a neopodstatnené. Sťažovateľke totiž nebolo rozhodnutiami vo veci konajúcich všeobecných súdov odňaté právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy súdom a ani samotná sťažovateľka neuviedla žiadne relevantné dôkazy preukazujúce opak. Skutočnosť, že najvyšší súd v oboch prípadoch nerozhodol podľa predstáv sťažovateľky, totiž nemôže zakladať dôvod na vyslovenie porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a porušenie základného práva na vyjadrenie ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd iba odkazuje na svoje predchádzajúce právne závery a konštatuje, že ak nezistil neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť namietaných rozsudkov najvyššieho súdu v súvislosti s namietaním porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak to isté platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosti sťažovateľky sú zjavne neodôvodnené, a preto ich z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnostiach.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2012